ВИСНОВОК
наукового керівника
про роботу аспіранта кафедри психології та педагогіки
Півня Ярослава Вячеславовича
на тему «Формування самоосвітньої компетентності майбутніх бакалаврів економіки засобами відкритого інформаційного освітнього середовища» та виконання індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану

Актуальність теми дисертаційного дослідження полягає в тому, що воно спрямоване на наукове обґрунтування й педагогічне забезпечення формування здатності до самоосвіти у майбутніх бакалаврів економіки засобами відкритого інформаційного освітнього середовища. Потреба в такому дослідженні зумовлена цифровою трансформацією вищої освіти та поширенням відкритих освітніх ресурсів і платформ; зростанням запиту ринку праці на автономність, критичне мислення, інформаційну й цифрову культуру фахівця; необхідністю системного визначення педагогічних умов, методів та критеріїв результативності цього процесу у вітчизняному контексті. Тематика дослідження узгоджується з національними й європейськими пріоритетами безперервного навчання та сприяє підвищенню якості професійної підготовки здобувачів економічної освіти. Отже, тематика дисертаційного дослідження Півня Я.В., порушені в ньому проблеми є на часі.

Здобувач наукового ступеня доктора філософії Півень Ярослав Вячеславович упродовж 2022-2025 навчальних років виконував завдання освітньо-наукової програми 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями), розробленої колективом науково-педагогічних працівників ВНЗ «Університет імені Альфреда Нобеля».

Зміст дисциплін циклу професійної підготовки освітньо-наукової програми відповідав сучасному стану розвитку теорії та методики професійної освіти, ґрунтувався на актуальних дослідженнях освітньої галузі та відбивав головні тенденції розвитку професійної освіти та інформаційного освітнього середовища у вітчизняному й світовому контекстах. Теоретична підготовка здобувача й здійснення наукового дослідження цілком відповідали напрямам

наукового пошуку, визначених планами науково-дослідної роботи кафедри психології та педагогіки ВНЗ «Університет імені Альфреда Нобеля» у частині наукових тем «Теоретичні та методичні засади моделювання компетентнісної професійної освіти у контексті євроінтеграції» (державний реєстраційний номер 0117U000784) і «Теоретико-методологічні засади професійного становлення фахівця в інноваційному соціокультурному просторі» (державний реєстраційний номер 0122U200059).

За період навчання на освітньо-науковій програмі Півень Я.В.:

– набув комплексних знань у галузях філософії, цифрових технологій, педагогіки і психології професійної освіти, а також інших спеціалізованих дисциплін. Ознайомився з провідними концепціями, теоретичними й практичними аспектами, історією розвитку та сучасним станом теорії й методології професійної освіти. Оволодів технологічними підходами та цифровими інструментами педагогічної взаємодії, а також засвоїв термінологію у цій науковій галузі;

– отримав загальнонаукові (філософські) навички, спрямовані на розвиток системного наукового мислення, професійної етики та підвищення загального культурного рівня;

– сформував загальні навички дослідника, зокрема уміння усно й письмово презентувати результати власних досліджень українською мовою, застосовувати сучасні цифрові технології у науковій діяльності, організовувати й проводити навчальні заходи, керувати науковими проєктами, готувати грантові пропозиції тощо;

– удосконалив рівень володіння іноземною мовою, унаслідок чого здатен забезпечити ефективну презентацію та обговорення наукових результатів усно й письмово, а також розуміння іншомовних наукових текстів; здатен здійснювати оригінальні дослідження, спрямовані на розв'язання важливих проблем у галузі теорії та методики професійної освіти, а також у сфері цифрового суспільства загалом;

– пройшов практичну підготовку, що охоплювала педагогічну майстерню

та науково-викладацьку практику. У процесі цієї діяльності продемонстрував уміння планувати й проводити навчальні заняття, застосовувати сучасні методи й цифрові засоби навчання, здійснювати педагогічну взаємодію зі здобувачами освіти, а також сформував організаційні навички, необхідні для роботи у закладі вищої освіти.

За роки навчання на освітньо-науковій програмі (2022–2025 рр.) Півень Я.В. оволодів методами науково-педагогічних досліджень і продемонстрував здатність працювати систематично, відповідально та наполегливо. Виявив наукову зрілість і критичне мислення, уміння працювати з науково-методичними джерелами, формулювати обґрунтовані висновки, розробляти й реалізовувати самостійні експериментальні дослідження, а також ефективно застосовувати цифрові інструменти у науковій та професійній діяльності.

Упродовж навчання на освітньо-науковій програмі з 2022-2025 рр. Півень Я.В. виконав запланований індивідуальним планом обсяг робіт, зокрема:

– опанував освітню складову в обсязі 45 кр.;

– виконав самостійне дисертаційне дослідження на тему «Формування самоосвітньої компетентності майбутніх бакалаврів економіки засобами відкритого інформаційного освітнього середовище», яке спрямоване на теоретичне обґрунтування, розроблення та експериментальну перевірку педагогічних умов і методики, що сприяють формуванню самоосвітньої компетентності майбутніх бакалаврів економіки засобами відкритого інформаційного освітнього середовища;

– взяв участь у 13 міжнародних та 3 всеукраїнських конференціях.

Протягом навчання в аспірантурі Ярослав Вячеславович брав активну участь у роботі клубу аспірантів, долучався до організації та проведення наукових семінарів і дискусій, присвячених проблемам сучасної освіти, зокрема питанням самоосвіти та формування самоосвітньої компетентності. У своїй діяльності продемонстрував здатність обирати й ефективно застосовувати інноваційні освітні технології, методи й засоби навчання та виховання для

забезпечення особистісного й професійного розвитку здобувачів вищої освіти.

Ярослав Вячеславович неодноразово звітував на засіданнях кафедри психології та педагогіки з результатами власних наукових розвідок, виступав з доповідями на методичних семінарах кафедри та брав участь у щорічній міжнародній конференції «Теорія і практика професійного становлення фахівця в інноваційному соціокультурному просторі» (Дніпро, 2023, 2024, 2025). Теоретичні положення і результати його дослідження обговорювалися на щорічному міжнародному форумі та Літній науковій онлайн-школі «Адаптивні процеси в освіті» (Бердянськ, Запоріжжя, Харків, Спокен, Тампа, 2023, 2025) та Крайовому форумі «Освіта – енергія майбутнього» (Тернопіль, 2023) і отримали схвальні відгуки.

Вбачаємо необхідним акцентувати увагу на тому, що результати проведеного аспірантом дослідження мають наукову новизну, яка полягає в тому, що уперше обґрунтовано педагогічні умови формування самоосвітньої компетентності майбутніх бакалаврів економіки засобами відкритого інформаційного освітнього середовища, розроблено відповідну до них методику, що ґрунтується на принципах ціннісно-смислової спрямованості, системності, персоніфікації, інтеграції, мобільності, адаптивності, рефлексивності, партнерської взаємодії, гейміфікації, інноваційності, розвитку самоосвітньої діяльності, зважає на положення компетентнісного, акмеологічного, особистісно-діяльнісного, інклюзивного, задачного, інформаційно-цифрового, міждисциплінарного, системного й синергетичного підходів та реалізується в ході діагностично-аналітичного, мотиваційно-цільового, змістово-діяльнісного й рефлексивно-оцінювального етапів. Півнем Я.В. уточнено сутність самоосвітньої компетентності майбутніх бакалаврів економіки у широкому та вузькому значеннях, розкрито її зміст і структуру, розроблено критеріальну базу формування самоосвітньої компетентності майбутніх бакалаврів економіки; схарактеризовано сутність і зміст ключових понять дослідження – «самоосвіта майбутніх бакалаврів економіки», «самоосвітня діяльність», «відкрите інформаційне освітнє середовище», «адаптивне освітнє середовище». У його

дисертації набули подальшого розвитку зміст, форми і різновиди самоосвіти майбутнього бакалавра економіки; технологічні моделі та інструменти відкритого інформаційного освітнього середовища; методи, прийоми й технології самоосвіти, підтримки мотивації, самоменеджменту й цифрової співпраці здобувачів освіти в умовах відкритого інформаційного освітнього середовища.

Проведене дослідження має також практичне значення, оскільки сформульовані автором теоретичні положення та висновки можуть стати в нагоді у системі підготовки студентів економічних спеціальностей. Півнем Я.В. розроблено й упроваджено методику формування самоосвітньої компетентності майбутніх бакалаврів економіки засобами відкритого інформаційного освітнього середовища, що охоплює дослідно-експериментальну програму та її методичне забезпечення, а саме: зміст семінару для науково-педагогічних працівників «Організація та підтримка самоосвітньої діяльності студентів у відкритому освітньому середовищі: інструменти, кейси, практики» (12 годин), тренінг-курс для студентів і викладачів «Інформаційна гігієна та тайм-менеджмент економіста у відкритому цифровому середовищі» (6 годин); дисципліну за вибором «Економічна освіта в цифровому вимірі» (3 кредити); зміст і контент для дисциплін професійної підготовки майбутніх бакалаврів економіки, адаптований під потреби професійної та особистісно-розвивальної самоосвіти студентів; пакет методичних матеріалів для організації самоосвітньої діяльності студентів із використанням технологій відкритого освітнього середовища, що охоплює методичні рекомендації і вказівки, зразки завдань, інструктивні карти, алгоритми виконання самоосвітніх дій, інфографіки для візуалізації ключових процесів, сценарії занять і практичні кейси, а також добірку актуальних МООК і цифрових ресурсів задля їх інтеграції у зміст навчальних дисциплін; засоби моніторингу рівня сформованості самоосвітньої компетентності майбутніх бакалаврів економіки.

Як науковий керівник зазначаю, що працюючи над дисертаційним дослідженням, Півень Я.В. відповідально ставився до написання наукової

роботи, результати якої пройшли широку апробацію у закладах вищої освіти Дніпра, Кривого Рогу, Мукачева, Чернігова та отримали схвальні відгуки.

Дисертація є самостійною і завершеною працею. Всі поставлені перед здобувачем завдання виконані. Дисертант опублікував за темою дисертації 11 наукових праць, з них 10 – одноосібних, у тому числі: 3 статті у наукових фахових виданнях України, 1 стаття в співавторстві у зарубіжному виданні (науково-метрична база Scopus), 7 статей і тез доповідей у збірниках матеріалів конференцій.

Дисертаційна робота Півня Ярослава Вячеславовича виконана на належному науковому рівні та присвячена актуальному напряму розвитку професійної освіти України. Дослідження здійснене самостійно, має завершений характер і містить оригінальні результати, що відповідають критеріям наукової новизни та практичної значущості. Робота відповідає вимогам чинних нормативних документів України щодо дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії, не містить ознак запозичень і не є компілятивною працею.

Зважаючи на актуальність, новизну, важливість одержаних автором наукових результатів, їх обґрунтованість і вірогідність, а також значну практичну цінність сформульованих положень і висновків, дисертаційна робота Півня Ярослава Вячеславовича на тему «Формування самоосвітньої компетентності майбутніх бакалаврів економіки засобами відкритого інформаційного освітнього середовища», подана на здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії, відповідає вимогам до оформлення дисертацій, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 №40 (із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України № 759 від 31.05.2019 р.); п. 10 «Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06 березня 2019 № 167, Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 та «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти,

наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (зі змінами, внесеними відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 21 березня 2022 року № 341) і може бути рекомендована до захисту у спеціалізованій раді зі спеціальності 015 – Професійна освіта (за спеціалізаціями).

Доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри педагогіки
Криворізького державного
педагогічного університету Олена ЛАВРЕНТЬЄВА

ЗАСВІДЧУЮ:
Учений секретар
КРИВОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«____» _____ 20____ р.